

Seramik kamyon başlı başına saçma bir durum!

Çiçek desenli dev bir seramik kamyonun da yer aldığı 'Araba Sevdası' adlı sergisini Galeri Zilberman'da açan **Burçak** Bingöl, "Öteden beri üzerinde çalıştığım yabancılaşma mevzuu bu sergiyle yeni aşamaya ulaştı" diyor.

SİBEL ORAL
sibelo@gmail.com

"Seramik kamyonun söz ediyoruz; bu başlı başına saçma bir durum" diyor **Burçak** Bingöl. Sanatçının Galeri Zilberman'da açılan ve 21 Haziran'a dek sürecek 'Araba Sevdası' adlı sergisi, aslında Recaizade Mahmud Ekrem'in romanındaki yabancılaşmadan yola çıkmış ama yolda birçok başka şeyi de bagajına alıp yoluna devam etmiş seramik işlerinden oluşuyor. Bu işlerde sanatçı hem malzemenin tarihleriyle hem de kendi tarihleriyle yüzleşmiş. Sergideki 'Sevir' adlı büyük işin ise hikâyesi çok ilginç. Bir asfalt dökme kamyonundan kalıp olarak yapmış **Burçak**. İşte bu işin hikâyesini ve daha fazlasını **Burçak** Bingöl'le konuştuk.

Önce sergiye adını veren Araba Sevdası romanının sizdeki izlerine bakalım. Neydi sizdeki etkisi ve bu sergideki işlerinizi besleyen unsurları?

Sergi hazırlık süreci ve benim romanı ve onun temsil ettiklerini keşfetmem aslında biraz eşzamanlı ilerledi. Öteden beri üzerinde çalıştığım yabancılaşma mevzuu bu sergiyle yeni bir aşamaya ulaşmış oldu. Sergiyle kitap arasında doğrudan bir ilişki olduğunu söylemem zor, bununla birlikte farklı yollardan aynı noktaya çıkmaya çalışma çabası gibi düşündüğüm zamanlar oldu. Bu aşamada, farklı sanat disiplinlerinin birbirini ne kadar besleyebileceğini görmek çok heyecan vericiydi. Birbirinden bağımsız olarak hem kitapta hem sergide aslında form ve içerik olarak birbirinin içerisinde geçen bir yapı var. Bunu, takip etmek üzere özel bir yöntem olarak belirlemedim tabii ki ama sergi içerisinde

de malzeme ve içerik olarak birbirinin içinden geçen bir düşünce motifinin olduğunu söyleyebilirim. Kaba ve soğuk metallerin kadifeye dönüştüğü, akışkan formların metalleştiği bir dönüşüm fikri... Kitabı, yerel ve Batılı bir yaşam tarzı arasında gidip gelmeler ve bu hareket sırasında oluşan boşlukların, eksiklerin yarattığı yanlış anlamalar şekillendiriyor. Sergiye de genel bir yanlışlık duygusunun hâkim olduğunu söyleyebilirim. Nihayetinde bir seramik kamyonun söz ediyoruz; bu başlı başına saçma bir durum.

Çağdaş sanat geleneğiyle olsa olsa uzaktan göz kırpmıyor. Sizin işleriniz için aynı şeyi söyleyemeyiz sanırım. Siz ne dersiniz?

Evet, özellikle bu serginin göz kırpmakla kalmadığını rahatlıkla söyleyebiliriz. Kavram olarak süsleme ve örtüntü fikri ile bu kadar yakın çalışıp, yaşadığımız coğrafyanın süsleme sanatları geleneğindeki -bicim ve anlam olarak son derece incelikli- yapıyı bu kadar yok saymayı açıklayamadığım bir noktada, bu işin karanfilli, can alıcı merkezine doğru bir yolculuk kaçınılmazdı. Sergideki tüm motifler geleneksel süsleme sanatlarının hileşenlerinden oluşuyor. Geleneksel motifler, oranlarından kaçarak, üst üste birikerek, mekanizmaları harekete geçirerek var olmanın farklı yollarını arıyorlar sanırım... Aldığımız Batı eksentrik sanat eğitimi belli bir sanat yaklaşımını öngörüyor. Haliyle neyi niye yaptığımız çok da sorgulamadan birbirinin tekrarı biçim ve içerikler arasında süregiden bir eğitim ve üretim süreci yaşıyoruz. Kendi sesini duyabilme çabası sırasında sanırım bir noktada durup, tam o noktaya ayağını koyup, uzaklara değil de bulunduğum yere

bakma ihtiyacı yaşadım. Bu da ister istemez seni hem malzemenin tarihleriyle hem de kendi tarihle yüzleştiriyor.

Kamyon... Bir kamyonun sanatla ifade edildiği. Bir taraftan evet mümkün ama bir taraftan da tuhaf geliyor ilk başta. Hani kaba bir şeymiş gibi gelir ya kamyon... Seyir adlı işin kamyon bağlamında alt okuması nedir?

Evet, tam da o kaba aracın pırıl pırıl sızlanmış, çiçeklenmiş hali, kendisi ve temsili arasında da derin bir ayrılık tanımlıyor. Nihayetinde o artık bir kamyon değil; dönüşümün kendisi. Bir noktadan diğerine hareket ederken yolculuktan geriye kalan... Nihayetinde kendine yabancılaşan koca bir yüzey, önceki dönem kendine yabancı serisinin bir devamı niteliğinde. Sanırım mevzuların kişiselden toplumsala evrildiği aşamada benim için de büyük, yüklü bir nesne bulmak, bir zahmete girmek gerekiyordu. Üzerindeki desenler de onun -olmayan- kamyonluğunun önemli bir parçası. Oranından kaçmış geleneksel süslemeler birbirinin içinden geçip üst üste binmiş bir 'seyirlik' oluşturuyorlar. Üzerinde birikenlerle ağır ağır ilerlerken izleyiciye de nereden geldiğine daha önemlisi nereye doğru gittiğine dair sorular sorduruyor olabilir.

Sanırım bir kamyonun ön kasasından kalıp almış, epey bir meşakkatli süreç geçirmişsiniz. İşin oluşma sürecinin hikâyesini anlatır mısınız biraz? Bir asfalt dökme kamyonu var galiba başrolde?

Hurdalıklarda yaptığımız araştırmalar veya görüştüğüm şoförler, tamirciler derken kamyonu bulmak neredeyse işi yapmak kadar çok vakit aldı. Bu, bir o kadar da ilginç ve keyif aldığım bir süreçti.

Güzel tesadüfler sonucu Esenler Belediyesi'ne ulaştım ve kendilerinin değerli destekleri bu projenin gerçekleşmesindeki önemli katkılardan biri oldu. Kamyonun aslı bir asfalt dökme aracı. Haliyle de mesai saatlerinde sürekli çalışması gerekiyor. Dolayısıyla birebir kalıbını alabilmemiz için sadece 2 günümüz vardı. Bu iki gün aralıksız çalışarak işi tamamladık ve pazarı erkenden kamyon mesaisine geri dönmüş oldu. Bu kamyon biçimi kalıp almadan, kendi başına da üretilebilirdi, aslında teknik olarak benim işimi çok daha kolaylaştırırdı ancak geçmiş ve tarih fikrinin bu kadar önemli olduğu bir projede ezik tamponu, eğrilmiş kasasıyla gerçek bir yaşantısı ve tarihi olan bir nesneyi aynen kopyalamak benim için son derece önemliydi. Yani aslında bu herhangi bir kamyon değil 'o kamyon'...

Seramik zanaatla çok yakın bir malzeme. Sanatla zanaatı ayıran o incecik çizgide durmanın geriliminden özellikle besleniyorum sanırım.

Sanat ile zanaat ve alçak ile yüksek... Bunların arasında uçurumu inceleyen çalışmalarla tanınıyorsunuz. Nedir sizi bu uçurumları sorgulamaya yöneltten?

İşlerimde bu uçurumu incelemek öncelikle tanımladığım bir sorun değil ama yaptığım heykelleri beslediği kesin. Seramik, zanaatla çok çok yakın bağları olan bir malzeme. Sadece zanaatla değil sanayile de benzer bir ilişkisi var. Bu, fazla karmaşık hal onu sanat dünyasının dışında tutuyor. Bununla birlikte, aynı karmaşık durumun yeni tanımlar yapabileceği bir potansiyel de taşıdığına inanıyorum. Tam da o bölgede, sanatla zanaatı ayıran o incecik çizgide durmanın geriliminden özellikle besleniyorum sanırım. Uzun zamandır bu malzemeyle birlikteyim; bu da hem teknik hem de sanatsal anlamda gerçek bir mücadele demek. Ancak zanaat fikrinden bu kadar ürpermek yerine, zanaat olgusunun kendisinden bir şeyler öğrenmeye çalıştığımız rahatlıkla söyleyebilirim. Söz ettiğim seramik malzemenin ötesinde; bir şeyi iyi düzeylerde yapma becerisi ve daha da önemlisi bunu istemenin kendisi ile ilgili bir şey. Bunun bir birey üzerinde müthiş iyileştirici etkileri olduğuna inanıyorum.

Burçak Bingöl'ün 'Araba Sevdası' başlıklı sergisi 21 Haziran'a kadar Galeri Zilberman'da.